

Врз основа на член 27 став (1) од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ број 43/12, 145/12 и 87/13), министерот за здравство донесе

У П А Т С Т В О
ЗА ПРАКТИКУВАЊЕ НА МЕДИЦИНА ЗАСНОВАНА НА ДОКАЗИ
ПРИ ПАНИЧНО РАСТРОЈСТВО ВО ДЕТСТВОТО

Член 1

Со ова упатство се пропишува медицинско згрижување на паничното растројство во детството преку практикување на медицина заснована на докази.

Член 2

Начинот на дијагностицирање и третман на паничното растројство во детството е даден во прилог, кој е составен дел на ова упатство.

Член 3

Здравствените работници и здравствените соработници ја вршат здравствената дејност на медицинско згрижување на паничното растројство во детството по правило согласно ова упатство.

По исклучок од став 1 на овој член, во поединечни случаи по оценка на докторот може да се отстапи од одредбите на ова упатство, со соодветно писмено образложение за причините и потребата за отстапување и со проценка за натамошниот тек на згрижувањето, при што од страна на докторот тоа соодветно се документира во писмена форма во медицинското досие на пациентот.

Член 4

Ова упатство влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 07-8909/2

30 ноември 2013 година

Скопје

МИНИСТЕР

Никола Тодоров

ПАНИЧНО РАСТРОЈСТВО ВО ДЕТСТВОТО

МЗД Упатство
8.4.2009

- Основни податоци
- Епидемиологија
- Основни информации
- Симптоми
- Диференцијална дијагноза
- Третман

ОСНОВНИ ПОДАТОЦИ

- Ако детето има необјаснети соматски симптоми кои одговараат на паничен напад, задолжителна е консултација со детски психијатар.
- Раната дијагноза има есенцијално значење во превенција на соживување на детето со улогата на болен член во семејството или пошироката социјална средина.

ЕПИДЕМИОЛОГИЈА

- Над 10% од децата имаат некоја форма на анксиозни симптоми кои се совпаѓаат со критериумите за анксиозни нарушувања или субклинички фобии.
- Според неколку студии 1,7-7,6% од училишните деца страдаат од училишни фобии.

ОСНОВНИ ИНФОРМАЦИИ

- Се смета дека паничното растројство се наследува преку автозомно доминантни гени.
- Тригер фактори на паничен напад можат да бидат смрт на некој близок, болест или прекин на емотивна релација со момчето или девојката во адолесценција.
- Како резултат на недијагностицирано и нетретирано панично растројство детето може да развие различни форми на поведение во кое ги одбегнува другите лица, поради што најчесто не сака да оди во училиште.

СИМПТОМИ

- Најчеста возраст на појавување е од 5-10 години
- Срцебиење
- Слабост
- Тресење
- Чувство дека се умира и чувство на лутина
- Недостаток на здив
- Вртоглавица
- Стегање и болка во градите
- Боцкање во прстите и во лицето
- Чувство на гушење

- Потење
- Топли и ладни бранови
- Матно гледање
- Често најпрвин се бараат соматските инвестирации

ДИФЕРЕНЦИЈАЛНА ДИЈАГНОЗА

- Астма
- Хипертиреозидизам
- Невролошки нарушувања
- Срцеви заболувања
- Несакани ефекти од лекови (салбутамол)
- Ефект од кофеин

ТРЕТМАН

- Дијагнозата на паничните атаки бара инвестирации од специјалист и, уште поважно, третманот треба да биде инициран под контрола на специјализиран персонал.
- Третманите се примарно психолошки. Доколку е неопходно, медикаментозен третман може да се користи како дополнение.
- Различни форми на психотерапија може да се користат во психолошкиот третман. Когнитивно бихевиоралната терапија се препорачува за третман на секундарните симптоми на паничните атаки. Сите совети што им се даваат на родителите и на луѓето кои се грижат за децата се важни за успешен третман.
- Ако е неопходен медикаментозен третман, селективните серотонин реуптаке инхибитори примарно се користат. Порано имаше добро искуство и со clorgamine.
- Добри резултати се постигнати со clorgamine и imipramin. Денес за третман се користат посигурните специфични серотонински реуптаке инхибитори, fluoxetine и citalopram.
- Бихевиоралната терапијата се препорачува за третман на секундарни симптоми на панично растројство. Докажано е дека особено информациите дадени на родителите и на луѓето кои се грижат за овие деца се важни за успешен третман.

РЕФЕРЕНЦИ

1. Saija Roine Article ID: ebm00684 (033.004)© 2012 Duodecim Medical Publications Ltd

1. **EBM Guidelines, 8.4.2009, www.ebm-guidelines.com**
2. **Упатството треба да се ажурира еднаш на 5 години.**
3. **Предвидено е следно ажурирање во 2014 година.**